

1. הפורום הישראלי לאנרגיה
2. צלול עמותה לאיכות הסביבה
3. התנועה למען איכות השלטון בישראל
4. ח"כ שלי יחימוביץ
5. ח"כ איתן כבל
6. ח"כ תמר זנדברג

כולם על ידי ב"כ עוה"ד גלעד ברנע ו/או חגי אלקעי
מרח' מבוא חוגלה 6/3, מבשרת ציון, 9078931
טלפון: 02-6713883; פקס': 02-6713735

העותרים

נ ג ד

1. ממשלת ישראל
  2. ראש הממשלה, בנימין נתניהו
  3. שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה, והמים, יובל שטייניץ
  4. שר הכלכלה, אריה דרעי
  5. שר האוצר, משה כחלון
  6. היועץ המשפטי לממשלה, יהודה ויינשטיין
- על ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466590; פקס': 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

פתח דבר

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כב' השופט נ' סולברג) מיום 14.7.15 ומיום 16.7.15, המשיבים 1-6 (להלן: **המשיבים** או **המדינה**) מתכבדים להגיש את תגובתם המקדמית לעתירה, כדלקמן.

2. עניינה של העתירה דנן בבקשתם של שלוש עמותות ציבוריות (העותרות 1-3) וכן של שלושה חברי כנסת (העותרים 4-6), כי בית המשפט הנכבד יוציא מלפניו צו-על-תנאי המורה למדינה להאריך את פרק הזמן שנקבע לקיום השימוע הציבורי במסגרת הליך גיבוש המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי בישראל. באופן מפורט יותר, כוללת העתירה למתן צו-על-תנאי שני סעדים.

הסעד הראשון מוסב על בקשת העותרים להורות למדינה לבוא וליתן טעם מדוע "לא יוארך פרק הזמן שנקבע להגשת התייחסויות הציבור ל-'מתווה' להסדרת משק הגז הטבעי לפרק זמן של 45 ימים או כל פרק זמן אחר שבית המשפט מצא לנכון (ובמסגרת זאת יבוטל המועד המתייחס לעניין זה בהחלטת ועדת שרים לענייני בטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני) מיום 25 ביוני 2015)".

הסעד השני של הצו-על-תנאי מוסב על בקשת העותרים להורות למדינה לבוא וליתן טעם מדוע "לא יקבע כי פרק הזמן להגשת התייחסויות הציבור ל-'מתווה' להסדרת משק הגז הטבעי יחל רק לאחר פרסום לעיון הציבור של מלוא המידע והמסמכים שנתבקשו, כמפורט בעתירה".

3. המשיבים יטענו כי דין העתירה בכללותה להידחות על-הסף בשל היותה "עתירה מוקדמת" ביחס לכלל טענות העותרים.

תמצית העובדות הצריכות לעניין

4. עניינה של העתירה בטענות שונות בדבר הליך "השימוע הציבורי" והמועדים שנקבעו במסגרתו להעברת הערות הציבור ביחס לטיוטת המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי בישראל.
5. בהקשר זה, נבקש להדגיש בפתח הדברים, כי המדינה דוחה מכל וכל את ניסיונם של העותרים לצייר תמונת עולם, לפיה הממשלה פועלת הרחק מעין הציבור באשר לגיבוש מתווה האסדרה הכולל במשק הגז (ראו, למשל, פסקה 12 לעתירה). מטבע הדברים, הליך של שיתוף ציבור אינו נדרש בשלביו הראשוניים של השיח המקצועי המתנהל בין דרגי המקצוע הבכירים ביותר בכל משרדי הממשלה הרלוונטיים לאסדרה – בינם לבין עצמם; בינם לבין בעלי החזקות מושא האסדרה וגורמים מטעמם; ולעיתים גם בינם לבין מומחים מהאקדמיה. במקרה זה, מטבע הדברים, הליך שיתוף הציבור אפשרי רק לאחר שהממשלה סיימה לגבש את טיוטת המתווה שאותו בכוונתה לקדם, כאשר טיוטה זו מוצגת בפני הציבור לשם קבלת הערותיו, בטרם שהממשלה תקבל החלטה סופית בסוגיה.
6. יודגש, כי חלק אינהרנטי בהליך קבלת ההחלטה הסופית, עליו הוחלט מבעוד מועד, כלל מלכתחילה את פרסום טיוטת המתווה להערות הציבור, כך שלאחר מכן יבחנו ההערות ותתקבל ההחלטה הסופית באשר לאסדרת משק הגז הטבעי.
- בהקשר זה, אין למדינה אלא להפנות למכתבו מיום 2.6.15 של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי), מר אבי ליכט, לעותרת 3 במענה לפנייתה בנושא "הסדרת עבודת צוות המשא ומתן הממשלתי בנושא פירוק מונופול הגז", שבו הובהר כך:
2. בחודשים האחרונים מתקיימת עבודת מטה בינמשרדית בנושא משק הגז הטבעי. בניגוד לאמור במכתבכם, לא מדובר בצוות שמונה על מנת "ללמוד וללוות" את החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים. מדובר בעבודת מטה שמטרתה לגבש מתווה לצעדים הממשלתיים הנדרשים על מנת להבטיח את עתידו של משק הגז הטבעי בישראל.
3. אכן, עבודת מטה זו מתנהלת גם מול בעלי החזקות בתחום הגז הטבעי. זאת על בסיס ההבנה המשותפת לכלל הגורמים הממשלתיים כי בעיתוי הנוכחי קיים טעם רב במיצוי הניסיון להביא לפתרון כולל אשר יהיה מוסכם גם על המחזיקים הנוכחיים בחזקות הגז.
4. ההמלצה המקצועית שתובא בסופו של יום תהיה זו אשר לדעת הגורמים המעורבים, משרתת בצורה המיטבית את אינטרס הציבור.
5. בשלב זה טרם מוצו הדיונים עם בעלי החזקות ונותרו עדיין נושאים פתוחים. לכן בשלב לא ניתן להציג לציבור המלצה למתווה שלם.
6. ככל שיתגבש מתווה הוא יובא לאישור הממשלה בצורה שקופה וגלויה. מכל מקום, קודם לאישור הסופי בממשלה, הכוונה היא להציג את טיוטת המתווה במלואו בפני הציבור על מנת לשמוע את עמדתו בסוגיה ולאפשר קיום דיון ציבורי.

7. ההליך הממשלתי המשותף שמטרתו לסייע לממשלה לקבוע את מדיניותה הוא הליך ראוי ומחויב המציאות. פתרון מאוזן בסוגיה זו מחייב עבודה משותפת של כלל גורמי הממשלה. אכן, לא תמיד ניתן להגיע להסכמה בין כל הגורמים המעורבים. בפני בעלי הסמכות יוצגו כלל השיקולים וכלל העמדות בנוגע למתווה המתגבש" (ההדגשה הוספה – הח"מ).

הבהרה דומה ניתנה גם במכתביו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי), מיום 23.6.15, אשר השיב לפניית הן מטעם העותרת 4, הן מטעם חברת הכנסת זהבה גלאון, בעניין "העברת הדיון בעניין הגז הטבעי לקבינט המדיני-ביטחוני", כדלהלן:

1. בפנייתך ביקשת מהיועץ המשפטי לממשלה כי הדיון בנושא משק הגז הטבעי יתקיים בכנסת או לכל הפחות בממשלה במליאתה ולא בקבינט המדיני-ביטחוני. זאת נוכח החשש שהעלית כי העברת הדיון לקבינט המדיני-ביטחוני תפגע בשקיפות במהלך קבלת ההחלטות וביכולתו של הציבור ללוות את ההחלטה בנושא ולבקרה.

2. בימים אלה פועלים גורמי הממשלה לגבש מתווה בסוגיית משק הגז הטבעי.

3. מתווה זה, ככל שיתגבש, יובא בסופו של התהליך לאישור הממשלה בהתאם לסמכויותיה, בצורה שקופה וגלויה.

4. קודם לאישור המתווה בממשלה הכוונה היא להציג את טיוטת המתווה בפני הציבור על מנת לשמוע את עמדתו בסוגיה ולאפשר קיום דיון ציבורי בנוגע למתווה המתגבש. ככל שהיבטים שונים במתווה יחייבו דיון בוועדה מועדוה הכנסת על פי הדיון – הרי שהממשלה תפנה בעניין זה לכנסת כנדרש.

5. אכן, אם לא יחול שינוי כלשהו, בכוונת ראש הממשלה לקיים דיון בנושא זה בקבינט המדיני-ביטחוני. זאת נוכח שיקולי ביטחון ושיקולים הקשורים ליחסי החוץ של מדינת ישראל העומדים בבסיס בחינת האפשרות להפעלת סעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים, התשנ"ח-1998, שהיא אחד המרכיבים במתווה אם יתגבש. ככל שיוחלט לשקול הפעלת סמכות זו, תתקיים גם התייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת, בטרם תתקבל החלטה סופית, כנדרש על פי החוק.

6. מכאן עולה כי הדיון בקבינט המדיני-ביטחוני, אם יתקיים, הוא דיון ראשון שיתחיל את התהליך שסופו בהחלטת ממשלה במליאתה, אם אכן יוחלט לפעול למימוש המתווה. לפיכך, אין כל פגם בקיום הדיון בקבינט המדיני-ביטחוני" (ההדגשות הוספו – הח"מ).

צילומי מכתביו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי), מיום 2.6.15 ומיום 23.6.15, מצורפים ומסומנים מש/1.

7. ואכן, ביום 25.6.15 התכנס הקבינט המדיני-ביטחוני לדיון ובמהלכו נדונו מכלול שיקולי הביטחון ושיקולי יחסי החוץ הכרוכים בגיבוש המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי בישראל. יצוין, כי בתום הדיון בקבינט המדיני-ביטחוני היתה הסכמה של כלל חברי הקבינט המדיני-ביטחוני שלקחו חלק בישיבה, כי ישנם שיקולים כבדי משקל בתחום הביטחון ויחסי החוץ של מדינת ישראל בכל הקשור לאסדרתו הדחופה של משק הגז הטבעי. בהתאם, הוחלט בקבינט להקים צוות שרים שיקיים "שימוע ציבורי" בנוגע למתווה המתגבש, הכולל, בין היתר, הפעלה של הסמכות לפי סעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים.

עוד נקבע בהחלטת הקבינט, כי ה"שימוע הציבורי" ייעשה בפני צוות מקצועי אשר יכלול את הגורמים הבאים (או מי מטעמם): מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים; מנכ"ל משרד הכלכלה; יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה; הממונה על התקציבים במשרד האוצר; הממונה על ההגבלים העסקיים; והממונה על ענייני הנפט במשרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.

צילום החלטה מספר 6/ של ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט המדיני-ביטחוני) מיום 25.6.15, מצורף ומסומן מש/2.

8. ביום 30.6.15 קיים שר התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים מסיבת עיתונאים בה הוצגה טיוטת מתווה האסדרה להערות הציבור. למחרת, ביום 1.7.15, פורסמה טיוטת מתווה האסדרה גם באתר האינטרנט של משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים.

בצד טיוטת המתווה, פורסמו אף דברי הסבר מפורטים וכן הפרוטוקולים של הדיונים לגיבוש טיוטת המתווה. כמו-כן, ובשים לב למגבלות ביטחון מידע, פורסמה חוות דעת בלתי מסווגת מטעם המטה לביטחון לאומי וכן פורסמה עמדת משרד החוץ באשר להיבטים המדיניים והאסטרטגיים הכרוכים בפיתוח מאגרי הגז. בנוסף, פורסמה מצגת המפרטת את השינוי המבני המוצע במשק הגז הטבעי.

9. הציבור התבקש להעביר את הערותיו לטיוטת המתווה עד ליום 21.7.15.

צילום טיוטת המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי, מצורף ומסומן מש/3.

צילום דברי ההסבר לטיוטת המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי, מצורף ומסומן מש/4.

צילום מצגת השינוי המבני המוצע במשק הגז הטבעי, מצורף ומסומן מש/5.

צילום גרסה בלתי מסווגת של חוות דעת המטה לביטחון לאומי, מצורף ומסומן מש/6.

צילום עמדת משרד החוץ בדבר ההיבטים המדיניים והאסטרטגיים, מצורף ומסומן מש/7.

להלן קישור לאתר משרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים, בו פורסמה טיוטת המתווה להערות הציבור, לצד מכלול המסמכים שצוינו לעיל ופרוטוקולי הדיונים http://energy.gov.il/AboutTheOffice/NewsAndUpdates/Pages/GxmsMniNewsNGS_himuaJuly15.aspx

10. המשיבים יבקשו להוסיף ולעדכן את בית המשפט הנכבד, כי לאחר קבלת הערות הציבור בכתב, עתידים להתקיים ימי שימוע פרונטלי מרוכזים, וזאת כחלק מהליך ה"שימוע הציבורי" עליו החליטה הממשלה.

11. משאמרנו זאת, פנויה הדרך להצגת מכלול הטיוטות התומכים בדחיית העתירה.

עמדת המשיבים – דין העתירה להידחות על הסף

12. המשיבים יטענו כי העתירה במתכונתה הנוכחית היא "עתירה מוקדמת" באופן מובהק ומשכך דינה אחד - להידחות.

על-פי ההלכה הפסוקה שיצאה מלפני בית המשפט הנכבד, כולל בימים האחרונים ממש, עתירה המבקשת לתקוף היבטים שונים של הליך השימוע בו נוקטת הרשות המינהלית – בעוד ההליך מתקיים ועוד בטרם התקבלה החלטה סופית בעניין מושא השימוע – היא עתירה מוקדמת שיש לדחותה על-הסף.

בית המשפט הנכבד חזר על פסיקה זו אך לפני מספר ימים, בדונו בעתירות שהוגשו מטעם יצרניות חשמל כנגד הליך השימוע שבסופו נקבע תעריף עבור "שירותי ניהול מערכת" (בג"ץ 3796/15 דוראד אנרגיה בע"מ נ' הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (פורסם בנבו, 12.7.15)).

וכך קבע בית המשפט הנכבד בפסק הדין בבג"ץ 3796/15, מפי כב' השופט פוגלמן ובהסכמת כב' השופטים ברק-ארז ומזוז:

4. לאחר שבחנתי את העתירה ואת תגובות המשיבות לבקשה למתן צו ביניים הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות על הסף בהיותה עתירה מוקדמת. כידוע, בית משפט זה אינו נדרש לעתירות המוגשות לפני שהרשות המוסמכת קיבלה החלטה לגופו של העניין הנדון (ראו למשל בג"ץ 4321/14 שאובי נ' השר לשירותי דת, פסקה 4 (17.7.2014)). כך ככלל וכך גם בענייננו. המועד המתאים לבחינת טענות העותרת, לרבות בנושא פגמים נטענים בהליך השימוע, הוא לאחר קבלת החלטת הרשות בעניין התעריף. [ההדגשות הוספו – הח"מ].

כמו-כן, יפנו המשיבים לבג"ץ 515/15 פורום יצרני חשמל פרטי מגז טבעי נגד הרשות לשירותים ציבוריים (פורסם בנבו, 9.7.15). באותו עניין עמד בית המשפט הנכבד, מפי כב' השופט מזוז ובהסכמת כב' השופטים פוגלמן וברק-ארז, על ההלכה הפסוקה לפיה בית המשפט הנכבד אינו מוצא לעכב את הליכי השימוע, תוך שהוא קובע כך:

"טענות העותרים שמורות להם לשלב שלאחר קבלת החלטה המינהלית: בג"צ 6701/14 מפעלי ים המלח נ' הרשות לשירותים ציבוריים חשמל, החלטה מיום 12.12.2014 ומיום 31.12.2014; בג"צ 4856/14 דוראד אנרגיה נ' הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (4.1.2015); בג"צ 3796/15 דוראד אנרגיה נ' הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (25.6.2015)". [ההדגשה הוספה – הח"מ].

עוד חשוב להדגיש, כי בית המשפט הנכבד פסק באופן האמור גם בנסיבות, שבהן העותרים טענו שיש למנות את מניין הימים להעברת התייחסותם, רק לאחר שיקבלו לידיהם את כלל המסמכים שהתבקשו בעתירה (בג"ץ 6701/14 מפעלי ים המלח נ' הרשות לשירותים ציבוריים חשמל (החלטה מיום 21.12.14, פורסם באתר הרשות השופטת). וכך נקבע בהחלטה זו:

"העותרת תשוב ותשקול למשוך את עתירתה, בהינתן שאין אפשרות לקבוע את העתירה לדיון דחוף כבקשתה.

מובן כי טענותיה של העותרת תשמרנה לה במלואן ויהיה באפשרותה לתקוף את הליך השימוע, ככל שתרצה בכך, גם לאחריו.

העותרת תודיע עמדתה עד ליום 28.12.2014. [ההדגשה הוספה – הח.מ.]

בהמשך, פסק בית המשפט הנכבד כי "בהתאם להודעת העותרת, מיום 28.12.2014, העתירה נמחקת ללא צו להוצאות, תוך שמירת מלוא טענותיה של העותרת, והאפשרות לתקוף את הליך השימוע גם לאחריו" (פורסם באתר הרשות השופטת, 31.12.14).

13. מכלל האמור עד כה, המשיבים יטענו כי לאור פסיקתו המפורשת של בית המשפט הנכבד בסוגיה, הרי שגם דין העתירה שלפנינו להידחות על-הסף בהיותה "עתירה מוקדמת".

כפי שנפסק אך לאחרונה, **המועד המתאים לבחינת טענות העותרים, לרבות בנושא פגמים הנטענים על-ידם בהליך השימוע, הוא רק לאחר קבלת החלטת הממשלה בעניין אסדרת משק הגז הטבעי ולא תוך כדי הליך השימוע עצמו**. ברי, כי כלל טענותיהם של העותרים ביחס להליך השימוע יהיו שמורות להם, אם וככל שימצאו לעתור נגד החלטתה הסופית של הממשלה בנושא, תהא ההחלטה אשר תהא.

די בכך בלבד כדי להביא לדחיית העתירה דן על-הסף.

14. למעלה מן הצורך, המשיבים יוסיפו ויטענו כי דינה של העתירה להידחות על הסף בשל אי-מיצוי הליכים, בשים לב להליכים שעוד אמורים להתקיים בוועדת הכלכלה של הכנסת, שהעותר 5 עומד בראשה.

15. המתווה לאסדרת משק הגז הטבעי כולל, בין היתר, הפעלתה של הסמכות לפי סעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים. בהתאם לסעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים, קיימת חובת התייעצות סטטוטורית עם ועדת הכלכלה של הכנסת, וזאת בטרם קבלת החלטה בדבר יישום הסעיף. וכך קובע סעיף 52 לחוק האמור:

"השר רשאי, **לאחר התייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת**, לפטור הגבל עסקי מהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, אם הוא סבור שהדבר דרוש מטעמים של מדיניות חוץ או בטחון המדינה" [ההדגשה הוספה-הח"מ].

המעין בטיטת מתווה אסדרת משק הגז הטבעי, כפי שזו פורסמה להערות הציבור כבר ביום 1.7.15, ימצא כי טיטת המתווה כוללת התייחסות מפורטת באשר לאפשרות הפעלת סעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים. הליך ה"שימוע הציבורי" שבחרה הממשלה לקיים הוא בנוסף להתייעצות הסטטוטורית המעוגנת בסעיף 52 עצמו, שממילא תאפשר דיון ציבורי נוסף במסגרת ועדת הכלכלה של הכנסת.

16. בהקשר אחרון זה, מן הראוי לתת את הדעת לסמכויות המסורות לוועדות הכנסת להזמין ולבקש מידע מכל עובד ציבור וזאת לשם מילוי תפקידן של הוועדות. נקרב מבטנו להוראות החוק האמורות, ובשל חשיבותן נביאן כלשונן.

וכך מורה אותנו סעיף 21(ב) לחוק יסוד: הכנסת:

"21. (א) [...]

(ב) בתקנון ניתן לקבוע הוראות בדבר סמכותן של הוועדות לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, במועצה זתית, בתאגיד שהוקם בחוק או בחברה ממשלתית, ולחייבו למסור מידע שבידו על פעילות הגוף שבו הוא מכהן, זולת אם יש בגילוי משום פגיעה בחוק, בחובה מקצועית או בחובת אמונים שהוא חב בה על פי דין, וכן שיובטחו לו הזכויות של עד בבית המשפט; הזימון ייעשה באמצעות השר הנוגע בדבר או בידיעתו, ובמי שאינו בשירות המדינה - באמצעות ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו; ואולם רשאי השר הממונה או ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו, להודיע לוועדה כי הוא עצמו יופיע במקום מי שזומן". [ההדגשה הוספה – הח"מ]

על כן, מוסיף סעיף 42 לחוק יסוד: הממשלה, וקובע לעניינו, כדלקמן:

42. (א) הממשלה תמסור לכנסת ולוועדותיה מידע על פי דרישתן ותסייע להן במילוי תפקידן; הוראות מיוחדות ייקבעו בחוק לחיסוי מידע כשהדבר נחוץ להגנה על ביטחון המדינה ויחסי החוץ או קשרי מסחר בין-לאומיים שלה, או להגנה על זכות או חיסיון שבדין.
(ב) [...]
(ג) הכנסת, וכל ועדה מוועדותיה במסגרת מילוי תפקידיה, רשאית לחייב שר להופיע בפניהן.
(ד) ועדה מוועדות הכנסת רשאית, במסגרת מילוי תפקידיה, באמצעות שר הנוגע בדבר או בידיעתו, לחייב עובד המדינה או כל מי שייקבע בחוק, להתייצב לפניו" [ההדגשה הוספה – הח"מ].

ולבסוף, מבהיר תקנון הכנסת בסעיף 123, על מכלול סעיפי המשנה הקבועים בו, את אופן הפעלת סמכויותיהן של ועדות הכנסת ברצותן לזמן אליהן נושאי משרה וממלאי תפקיד בממשלה, לרבות לשם מסירת מידע.

צילום העמודים הרלוונטיים מתקנון הכנסת, מצורף ומסומן מש/8.

17. הנה-כי-כן, בידי העותרים 4-6 מצוי סעד חלופי אפקטיבי חלף הגשת עתירה לבית המשפט הנכבד. בהינתן סעד חלופי זה, ובשים לב לחובת ההתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת, כאמור בסעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים; המשיבים יטענו כי דין העתירה להידחות גם מחמת קיומו של סעד חלופי ומחמת אי-מיצוי הליכים.

כידוע, בית המשפט הנכבד אינו נוטה לדון בעתירות כאשר עומד לעותרים סעד חלופי אפקטיבי. כך על הדרך הכלל, וכך בפרט כאשר עוסקים אנו בסעד חלופי העומד לעותרים 4-6, וכאשר העותר 5 מכהן כיו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת ויכול לכוון את אופן ניהול הליך ההתייעצות בבוא היום, בהתאם למיטב שיקול דעתו הפרלמנטרי.

18. יתרה מזאת, בכל הקשור לסעד השני המבוקש בעתירה, הרי שבמהותו הוא סעד כוללני וגורף המבקש את משרדי הממשלה השונים למסור שורה ארוכה של מסמכים, אשר טיבם, זהותם ומהותם כלל לא הובררו על ידי העותרים בפני בית המשפט הנכבד.

למקרא סעיף 46 לעתירה, עולה כי העותרים מפנים בעתירתם למכתבה של העותרת 3 מיום 8.7.15 (המכתב צורף לעתירה וסומן כנספח ע/13 לעתירה). אלא מאי? מעיון במכתב מיום 8.7.15 עולה כי זה מפנה למכתב קודם של העותרת 3 מיום 6.7.15, אלא שזה לא צורף לעתירה. די בכך בלבד כדי לדחות את הסעד השני המבוקש בעתירה.

מכתב העותרת 3 מיום 6.7.15, מצורף ומסומן מ/9.

19. עוד יצוין, כי מעיון במכתבה של העותרת 3 מיום 6.7.15, שכאמור לא צורף לעתירה, עולה כי העותרים מבקשים, בין היתר, כי יפורסמו "כל המסמכים והנתונים, מצגות, דוחות, פרסומים שהגישו שותפויות הגז" (סעיף 5א) (למכתב); וכן "מכתבי כוונות (Letter of intent) ו/או הסכמים שחתמו שותפויות הגז עם לקוחות במצרים, הרשות הפלסטינית וירדן" (סעיף 5ג) (למכתב).

במצב דברים זה, ומאחר שהסעד השני המבוקש בעתירה עוסק בפרסום מסמכים הנוגעים לצדדים שלישיים רלוונטיים לעניין, ברי כי היה על העותרים לצרף צדדים שלישיים אלה כמשיבים נוספים לעתירה. כזאת, לא עשו העותרים, ואף בכך יש כדי לתמוך בדחיית העתירה על-הסף.

20. הרבה למעלה מן הצורך, בקצירת האומר בלבד ומבלי למצות בשלב מקדמי זה את מכלול טיעוניהם, המשיבים יטענו כי דין העתירה להידחות גם לגופה.

21. ראשית, יובהר כי ה"שימוע הציבורי" שנערך ביחס לטיוטת המתווה הוא הליך חריג שנעשה לפני משורת הדין, שכן אין כל חובה שבדין לקיים שימוע מעין זה עובר להחלטת ממשלה בכגון דא.

נשוב ונזכיר, כי בהתאם לסעיף 52 לחוק ההגבלים העסקיים, קודם לקבלת ההחלטה נדרש לקיים הליך של התייעצות עם ועדת הכלכלה, אשר במסגרתו תוכל ועדת הכלכלה לשמוע גם את עמדות הציבור בנושא. מכל מקום, במקרה זה, מתוך ההכרה בחשיבותה של ההחלטה המדוברת ובעניין הציבורי הרב בה, הוחלט לקיים הליך לקבלת עמדות הציבור ביחס להחלטה בטרם העברת ההחלטה לוועדת הכלכלה.

כאמור לעיל, לצד טיוטת המתווה, פרסמה הממשלה גם דברי הסבר מפורטים, פרוטוקולי דיונים, חוות דעת בלתי מסווגות ועוד. עם זאת, ומשאין מדובר בהליך המתחייב על-פי דין, וכאשר על-פי הדין עוד יתקיים הליך סטטוטורי של התייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת, ממילא רשאים המשיבים לקבוע את היקפו של ה"שימוע הציבורי" ולתחום אותו בזמן.

22. **שנית**, ובאשר לשאלת לוחות הזמנים לקיום הליך השימוע, המשיבים יטענו כי ישנה חשיבות בקבלת החלטת הממשלה בנושא בהקדם. בהקשר זה, מופנה בית המשפט הנכבד, ראשית לכל, להחלטת הקבינט המדיני-ביטחוני (שצורפה לעיל כ-מ/ש/2), בה נקבע בסעיף 1 כדלקמן:

"בעת הנוכחית, עיכוב בהרחבת שדה 'תמר' ובפיתוח מהיר של שדות הגז הטבעי 'לויתן', 'כריש' ו'תנין' ושדות גז טבעי נוספים של מדינת ישראל הוא בעל השלכות שליליות משמעותיות על יחסי החוץ ועל ביטחון המדינה" [ההדגשות הוספו – הח"מ].

עוד יטענו המשיבים, כי תקופה בת 21 ימים לצורך קבלת הערות הציבור ביחס לטיוטת מתווה הגז מהווה פרק זמן סביר, בנסיבות העניין, המאזן בצורה סבירה בין ההכרח בקבלת הכרעה סופית מהירה של הממשלה ביחס לאסדרת משק הגז הטבעי, לבין מתן היכולת לציבור לגבש את הערותיו לטיוטת המתווה. מכל מקום, לא עלה בידי העותרים להוכיח כי עסקינן בפרק זמן שחורג ממתחם הסבירות באורח כה קיצוני, אשר יש בכוחו להצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד באופן שיוביל לעיכוב בהליך גיבוש עמדתה הסופית של הממשלה ביחס לאסדרת משק הגז הטבעי.

בהקשר זה, אף יש לתת את הדעת להלכה הפסוקה לפיה בית המשפט הנכבד אינו נוטה להתערב בעניינים של משקל ומידה הנקבעים על ידי הרשות המבצעת. מטבע הדברים, בצד כל החלטה על מתיחת קו גבול, יהיה מי שיסבור שצריך היה למתוח קו זה בנקודה שונה הימנו. בכך, אין כל רבותא, כפי שפסק בית המשפט הנכבד: "[...] בכל מקום בו נקבעים גבולות ותחומין - יהיה זה גבול גיאוגרפי, משקל או זמן - תמיד יהיו שימצאו עצמם מחוץ לתחום. זהו קושי אינהרנטי שאנו מחויבים להכיר בו ולהשלים עמו" (בג"ץ 8803/06 גני חוגה בע"מ נ' שר האוצר (פורסם בנבו, 1.4.07, פסקה 6).

נוסיף, בשים לב לחשיבות בקבלת הכרעה סופית מהירה, כי הכנסת יוצאת לפגרה בתחילת חודש אוגוסט, כך שהפעילות המתקיימת בה "מורידה הילוך". לפיכך, שואפים גורמי הממשלה להתחיל בהליכים הסטטוטורים ולקדמם, ככל שניתן, עוד לפני תום מושב הקיץ של הכנסת.

סיכום

23. על יסוד כלל האמור לעיל, המשיבים יטענו כי דין העתירה דנן להידחות, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים.

עסקינן בעתירה של-פי ההלכה הפסוקה היא עתירה "מוקדמת" באופן מובהק. הסעדים המבוקשים בעתירה עומדים בניגוד ברור להלכה הפסוקה בכגון דא, אשר שבה והבהירה אך לפני מספר ימים כי טענות ביחס להליך השימוע, ובכלל זה למועדים שנקבעו לו, יש להעלות רק במסגרת תקיפת החלטה המינהלית הסופית שתתקבל.

לא זו אף זו, דינה של העתירה להידחות על הסף בשל קיומו של סעד חלופי ובשל אי-צירוף משיבים רלוונטיים. לבסוף, ובכל הנוגע לסעד השני המבוקש בעתירה, הרי שעסקינן בסעד גורף כוללני ובלתי מוגדר בהיקפיו, ולפיכך דינו להידחות.

24. הרבה למעלה מן הצורך, המשיבים יטענו כי דין העתירה להידחות גם לגופה. כנטען לעיל, לא עלה בידי העותרים להצביע על כך שהחלטת המשיבים ביחס למועדי השימוע היא החלטה בלתי סבירה, וממילא לא עלה בידם להוכיח כי מדובר בחוסר סבירות קיצוני המצדיק את התערבותו של בית המשפט הנכבד.

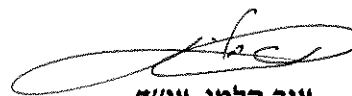
25. לפיכך, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את העתירה, תוך חיוב העותרים בהוצאות המשיבים.

26. העובדות המפורטות בתגובה זו נתמכות בתצהירו של פרופ' יוגין קנדל, יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה.

היום, כ"ט בתמוז, תשע"ה

16 ביולי, 2015

רן רוזנברג, עו"ד
סגן בפרקליטות המדינה

ענר הלמן, עו"ד
סגן מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה

תצהיר

אני הח"מ, פרופ' יוג'ין קנדל, מצהיר בזאת כלחלן:

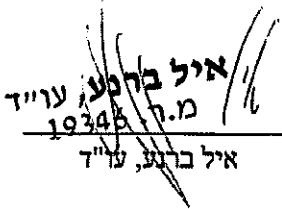
1. אני משמש בתפקיד יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה.
2. תצהירי זה ניתן לתמיכה בתגובה המקדמית מטעם המשיבים 1-6 המוגשת במסגרת בג"ץ 4894/15 (להלן – תגובת המשיבים).
3. העובדות המפורטות בתגובת המשיבים הן אמת למיטב ידיעתי ואמונתי.
4. זה שמי, זו חתימתי ותוכן תצהירי אמת.

יוג'ין קנדל

אישור

אני הח"מ, איל ברנע, עו"ד, מאשר בזה כי ביום 16.7.15 הופיע בפני מר יוג'ין קנדל, המוכר לי אישית, ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת, שאם לא יעשה כן יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, חתם בפני על תצהירו.

איל ברנע, עו"ד
מ.ה. 19346
איל ברנע, עו"ד